

ע"פ 2805/15 - שהאב סג"ר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2805/15

לפני: כבוד השופטת א' חיות

כבוד השופט ח' מלצר

כבוד השופטת ע' ברון

המערער: שהאב סג"ר

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה
(כבוד השופטת ת' שרון נתנאל) ב-ת"פ 55005-11-13
מיום 29.1.2015

תאריך הישיבה: כ"א בסיון התשע"ז (15.6.2017)

בשם המערער: עו"ד מיכאל כרמל
בשם המשיבה: עו"ד הדר פרנקל

פסק-דין

השופטת ע' ברון:

רקע

1. ערעור על חומרת העונש שהושת על המערער בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה ב-ת"פ 55005-11-13 שניתן ביום 29.1.2015 (השופטת ת' שרון נתנאל), בו נגזר על המערער עונש של 9.5 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, וכן עונשים נלווים שיפורטו בהמשך. זאת לאחר שהמערער הורשע על פי הודאתו בגין שני פרטי כתב האישום המתוקן בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע (לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק או חוק העונשין); שוד בנסיבות מחמירות (עבירה לפי סעיף 402(ב) בצירוף סעיף 29 לחוק); שתי עבירות נשק (לפי סעיף 144(א) ו-(ב) בצירוף סעיף 29 לחוק); ניסיון לשוד מזוין (לפי סעיף 403 סיפא לחוק, בנסיבות סעיף 402(ב) לחוק); ועבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 333 בצירוף 335(א)(1) לחוק). עסקינן בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון. הוסכם כי כל צד יטען לעונש באופן חופשי.

כתב האישום

2. האישום הראשון: על פי עובדות כתב האישום, בבוקרו של יום 20.3.2013 נפגש המערער, יליד 1987, בביתו שבכפר ג'דידה-מכר עם שלושה נוספים: עבדאללה ניג'ם (להלן: ניג'ם), מוחמד מסרי (להלן: מסרי), ומוחמד כיאל (להלן: כיאל) איתם יש למערער היכרות מוקדמת (כולם יחד יכינו להן: החבורה). במהלך המפגש קשר המערער קשר עם שאר החבורה לשדוד את משרדי "ביצורית" - חברת גביה הנותנת שירותי גביה למועצה המקומית ג'דידה-מכר - באמצעות נשק חם, ולשם כך הצטיידה החבורה בקטנוע, קסדות ואקדח. במסגרת הקשר ולשם קידומו, הגיעה החבורה בסמוך לשעה 12:00 באותו היום אל משרדי ביצורית הממוקמים בג'דידה-מכר. במסגרת חלוקת תפקידים שהחבורה סיכמה עליה מראש, שניים מהחבורה (להלן: השניים) - שזהותם המדויקת אינה ידועה למשיבה - נסעו למשרדי ביצורית בקטנוע, בעוד כיאל והרביעי המתינו להם במקום סמוך ברכב.

השניים נכנסו למשרדי ביצורית כשקסדות הקטנוע מכסות את ראשיהם ופניהם, כשאז אחד מהשניים איים על העובדים באמצעות האקדח; וזאת תוך שהוא מכון את האקדח לכיוונם ויורה בו באוויר בתוך משרדי ביצורית. באותו הזמן, השני איים על מנהל המקום באמצעות כיסא שאותו הניף לעברו, תוך שהוא מורה לו לפתוח את הכספת שהייתה במקום. בשל הפחד מהשניים, פתח המנהל את הכספת, וממנה נישאה וניטלה קופסת מתכת אדומה. עוד נשאו ונטלו השניים ממשרדי ביצורית גם מכשיר טלפון נייד השייך לעובדת במשרדי ביצורית, וכל זאת ללא הסכמת הבעלים.

בשעה 12:00, מיד לאחר ביצוע השוד, ברחו השניים עם השלל ממשרדי ביצורית באמצעות הקטנוע, חברו אל השניים האחרים שהמתינו להם ברכב, ולאחר שהחביאו את הקטנוע נסעו כולם אל ביתו של מוחמד בדווי (להלן: בדווי), כשהם נושאים עמם את השלל השוד. החבורה השאירה בביתו של בדווי את האקדח ועזבה את המקום. לאחר מספר שעות שב המערער יחד עם ניג'ם לביתו של בדווי, שם מסר בדווי לניג'ם את האקדח ששימש בביצוע השוד. מיד לאחר מכן מסר ניג'ם את האקדח למערער והשניים החזיקו באקדח, נשאו והובילו אותו בלא רשות על פי דין, לביתו של המערער.

בעקבות מעשיו אלה של המערער, יוחסו לו בכתב האישום עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע (לפי סעיף 499(א)(1) לחוק); שוד בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 402(ב) בצירוף סעיף 29 לחוק); ועבירות נשק (לפי סעיפים 144(א) ו-(ב) בצירוף סעיף 29 לחוק).

3. האישום השני: על פי עובדות כתב האישום, בלילה שבין יום 21.3.2013 ליום 22.3.2013, או בסמוך לכך, המערער ואדם

נוסף, קטין (להלן: האחר), סיכמו לשדוד רכב בצומת ירכא (להלן: הצומת). לשם כך, המערער הצטייד באקדח המוזכר באישום הראשון, ויחד עם האחר הגיע בתאריך 22.3.2013 לצומת כשהוא מחזיק ונושא את האקדח בלא רשות על פי דין, וזאת כשהאחר מודע ומסכים לכך. המערער והאחר המתינו בצומת בסמוך למעבר חציה מרומזר במטרה לשדוד את אחד מכלי הרכב שיעצור בצומת. בסמוך לשעה 1:00 נהג ראש עיריית עכו שמעון לנקרי (להלן: המתלונן) ברכבו בכביש 70 לכיוון דרום. בהגיעו לצומת עצר ברמזור אדום. כשראו המערער והאחר את הרכב עוצר ברמזור, הם הסתירו את פניהם וניגשו לרכב. המערער ניגש לחלון הקדמי של הרכב מצד הנהג, תוך שהוא שולף את האקדח ומאיים באמצעותו על המתלונן. בו בזמן, האחר ניגש לחלון הקדמי של הרכב מצד הנוסע במטרה לסייע למערער לבצע את השוד. שעה שראה המתלונן את האקדח השלוף לעברו הוא החל בנסיעה ואז ירה המערער לעבר המתלונן, ופגע בחזהו – וזאת על מנת לנסות ולהשלים את ביצוע השוד.

כתוצאה מהירי נפגע המתלונן ממעבר הקליע בחזהו, ונגרמו לו קונטוזיה ריאתית, חזה אוויר מימין, המוטורקס מימין, שבר של קליע לטרלי בצלע מימין, ואימפזה תת עורית בבית החזה מימין. בעקבות זאת אושפז המתלונן בבית החולים לגליל המערבי בנהריה, מיום 22.3.2013 ועד ליום 29.3.2013.

בשל מעשיו של המערער במסגרת האישום השני יוחסו לו בכתב האישום עבירות של ניסיון לשוד מזוין (לפי סעיף 403 סיפא בנסיבות סעיף 402(ב) לחוק); חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 335(א)(1) לחוק); ועבירות נשק (לפי סעיף 144(א) ו-144(ב) לחוק).

4. להשלמת התמונה העובדתית יצוין כי קודם למשפטו של המערער נדון עניינם של שניים מן השותפים למעשה, כיאל וניג'ם – ואלה נדונו לעונש של 40 חודשי מאסר בפועל, כל אחד. בעניינו של כיאל, שהיה קטין בעת ביצוע העבירה, נקבע כי עונש המאסר יחל מיום מתן גזר הדין, כך שנוצרה חפיפה של שנה בקירוב עם עונש מאסר שאותו ריצה באותה עת בגין תיק אחר. עוד יצוין כי אין מחלוקת על כך שבעת ביצוע העבירה המערער לא ידע כי הקרבן באישום השני הוא ראש עיריית עכו.

ההליך בבית המשפט המחוזי

5. כאמור, המערער הודה במיוחס לו בכתב האישום במסגרת עסקת טיעון, וביום 27.10.2014 הורשע על פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו. ביום 29.1.2015 גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המערער והושתו עליו העונשים המתוארים בפסקה 1 לעיל. יוער כי לא הוגש תסקיר בעניינו של המערער.

במסגרת גזר הדין קבע בית המשפט כי על אף שמדובר בשני אירועים בזמנים קרובים שבוצעו בהפרש של שתי יממות, והאקדח ששימש את המערער בשניהם הוא אותו אקדח, עניין לנו בשני אירועים שונים ונפרדים שכל אחד מהם עומד בפני עצמו – ועל כן קבע בית המשפט מתחם ענישה נפרד לכל אחד משני פרטי האישום, וזאת כאמור בסעיף 40(ב) לחוק העונשין.

6. אשר לאישום הראשון, נתן בית המשפט המחוזי את דעתו לערכים המוגנים שנפגעו בעבירות שבהן הורשע המערער ולחומרה היתרה שבה רואה המחוקק את עבירת השוד. כן התייחס בית המשפט לכך שהמעשים בוצעו תוך קשירת קשר לפשע, בחבורה,

ולאחר תכנון מוקדם מדוקדק; לכך שפוטנציאל הנזק היה רב - לרבות פוטנציאל לפגיעה בגוף ואבדן חיים - לנוכח העובדה שהמעשים בוצעו באור יום, במשרדי ביצורית, תוך איום בנשק חם על עובדי המשרד ואף ביצוע ירי באוויר במקום סגור; לכך שהתנהלות החבורה לאחר ביצוע השוד מלמדת לא רק על תכנון, אלא גם על קור רוח ותעוזה רבה. נוסף על כך, ציין בית המשפט את חלקו של המערער בביצוע העבירות. בהקשר זה קבע בית המשפט כי חלקו של המערער היה משמעותי, כאשר הוא לקח חלק פעיל בתכנון המוקדם ובחלוקת התפקידים, היה פעיל בכל הנוגע להחזקת האקדח וכן גנב את שלל השוד. לבסוף, ולאחר התייחסות למדיניות הענישה הנוהגת בנושא, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם בכל הנוגע לאישום הראשון שבו הורשע המערער נע בין 4-6 שנות מאסר בפועל.

בתוך מתחם הענישה נתן בית המשפט דעתו לעברו הפלילי המכביד של המערער, ולכך שעל אף גילו הצעיר "הספיק" לצבור הרשעות בעבירות חמורות ואף לרצות מספר עונשי מאסר. כמו כן, התייחס בית המשפט המחוזי לכך שעל אף עונשי המאסר כאמור, וחרף עונשי מאסר על תנאי שהושטו על המערער (ואף הופעלו), לא נרתע המערער מלבצע את העבירות נושא כתב האישום. על כן, קבע בית המשפט כי יש להחמיר עם המערער בשל הצורך בהרתעתו. מנגד, בית המשפט התחשב גם בנסיבות לקולה. כך, נתן בית המשפט משקל להודאתו של המערער שחסכה את העדת המתלוננים וכן מזמנו של בית המשפט; לכך שהמערער פנה למשטרה וסיפר את שהתרחש, כאשר לפני כן היו בידיה ראיות נסיבתיות בלבד; להבעת החרטה ולקיחת האחריות של המערער על מעשיו; ולהשפעת עונש המאסר על משפחתו של המערער ובמיוחד אשתו שלאחרונה נישא לה. כן הביא בית המשפט המחוזי בחשבון את הכלל בדבר אחידות בענישה, וזאת בשים לב לעונשים שנגזרו על שותפיו של המערער במסגרת האישום הראשון כאמור לעיל. עם זאת הדגיש בית המשפט את ההבדלים שבין המערער לשותפיו האחרים - ובעיקר את העובדה שבניגוד לכיאל וניג'ם, למערער עבר פלילי מכביד. סופו של דבר, במסגרת האישום הראשון השית בית המשפט המחוזי על המבקש 4.5 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים.

7. בהתייחס לאישום השני, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם נע בין 6-10 שנות מאסר בפועל. בקביעת המתחם התחשב בית המשפט בערכים המוגנים הנפגעים; בכך שהמעשה תוכנן מראש; ובכך שהמערער ירה במתלונן וגרם לו לנזק פיזי קשה שבעטיו אושפז המתלונן בבית חולים למשך 9 ימים. בתוך מתחם הענישה התחשב בית המשפט בשיקולים דומים לאלה שבהם התחשב במסגרת האישום הראשון, למעט שיקול האחידות בענישה הרלוונטי רק לאישום הראשון. כך, בגין האישום השני השית בית המשפט המחוזי על המערער 8.5 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים.

8. לבסוף, בעת גזירת תקופת המאסר הכוללת של המערער בגין שני האישומים, קבע בית המשפט המחוזי, כי בשל סמיכות הזמנים שבין האירועים, וכן השימוש באותו אקדח, יש לחפוף חלקית בין עונשי המאסר באופן שעונש המאסר בפועל שאותו ירצה המערער בגין שני פרטי האישום יעמוד על 9.5 שנים. כמו כן הופעל עונש מאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד כנגד המערער למשך שמונה חודשים שנגזר על המערער ביום 16.1.2012 (ת"פ (שלום עכו) 24373-11-09) - כך שתקופת המאסר הכוללת שאותה ירצה המערער היא 10 שנים וחודשיים בניכוי ימי מעצרו (כשנה וחודשיים, מיום 31.10.2013 ועד ליום 29.12.2014, שאז החל לרצות עונש מאסר בגין הרשעתו בתיק אחר). בנוסף נדון המערער לעונש מאסר על תנאי למשך 18 חודשים, והתנאי הוא שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירה מסוג פשע; וכן חויב בפיצוי למתלוננים בשני האישומים בסך כולל של 26,000 ש"ח.

טענות הצדדים בערער

9. טיעוניו של המערער, בכתב ובעל פה בדיון שלפניו, בכל הנוגע לאישום הראשון מתמקדים בכך שבעניינם של כיאל וניג'ם נקבעו עונשי מאסר של 40 חודשי מאסר בפועל לכל אחד מהם, ואילו על המערער הושת עונש של 54 עונשי מאסר בפועל כאשר נסיבות האירוע זהות. לשטת המערער, הפער בין העונש שנגזר עליו בגין האישום הראשון לבין העונשים שנגזרו על כיאל וניג'ם מהווה הפליה פסולה והפרה של עקרון השוויון והאחידות בענישה; וזאת במיוחד שעה שהמערער הוא זה שהוביל לחשיפת המעורבים האחרים בפרשה - שיקול שלטענת המערער לא זכה למשקל מספיק בגזר הדין. אשר לאישום השני, המערער טוען כי בית המשפט המחוזי שגה כשקבע מתחם ענישה של 6-10 שנות מאסר בפועל בעוד הפסיקה שהוצגה כללה מתחמים חמורים הרבה פחות. גם בעניין האישום השני נטען כי היה על בית המשפט לתת משקל רב יותר לשיתוף הפעולה של המערער עם הרשויות. בהתייחס לעונש הכולל טוען המערער כי יש להתחשב בנסיבותיו האישיות, בכך שנולדה לו ילדה שאותה כמעט שאינו רואה, וכן בתהליך הטיפול שעבר המערער בכלא כעולה ממסמך שירות בתי הסוהר מיום 24.8.2016 שהוצג לפניו בדיון. לבסוף טוען המערער כי שגה בית המשפט המחוזי שהטיל עליו את עונש המאסר במצטבר לכל עונש אחר ולא ניכה את הימים שבהם היה נתון המערער בסטטוס של "שפוט עצור".

מנגד, המדינה סומכת את ידיה על גזר הדין, תוך שהיא מדגישה את עברו הפלילי המכביד של המערער; וזאת לטענתה הגורם המצדיק את ההבדלים בענישה בין המערער למעורבים הנוספים בפרשה במסגרת האישום הראשון.

דיון והכרעה

10. הלכה היא שככלל, לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בעונש שקבעה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים שבהם העונש שנגזר חורג במידה ניכרת מרמת הענישה הנוהגת או הראויה במקרים דומים (ראו למשל: ע"פ 2715/15 פלוני נ' מדינת ישראל (20.9.2015), בפסקה 6; ע"פ 5889/16 פלוני נ' מדינת ישראל (8.1.2017), בפסקה 9). המקרה דנן אינו נמנה עם אותם מקרים המצדיקים את התערבותה של ערכאת הערעור, ועל כן דין הערעור להידחות; ואפרט.

11. פעם אחר פעם עמד בית משפט זה על חומרתה היתרה של עבירת השוד ועל הצורך בהשתתפות עונשים ממשיים ההולמים את חומרת העבירה והנזקים שנגרמים בעטייה, כמו גם פוטנציאל הנזק המתלווה לה, והאיום על הסדר החברתי ותחושת הביטחון של הפרט שהיא טומנת בחובה. יפים לעניין זה דבריו של השופט א' שהם ב-ע"פ 4949/15 רונן מקדסי נ' מדינת ישראל (17.3.2016):

" העבירה המרכזית בה הורשע המערער הינה ניסיון שוד בחבורה, שהעונש הקבוע בצידה עומד על 20 שנות מאסר. על חומרתה הרבה של עבירת השוד עמד בית משפט זה לא פעם, והוא הדין גם בניסיון לביצוע שוד אשר סוכל. עבירות אלו מאיימות על הסדר החברתי התקין ועל שלום הציבור ובטחונו, ולכן ראוי להטיל בגין עונשי מאסר ממושכים, המבטאים את סלידת החברה ממבצעי העבירות, ונותנים ביטוי הולם לעקרונות הגמול וההרתעה (] שריקי נ' מדינת ישראל (18.2.2016);] גורליק נ' מדינת ישראל (3.2.2016);] חרב נ' מדינת ישראל (6.1.2015))"

12. מעשיו של המערער מצויים ברף החומרה הגבוה של עבירת השוד, עבירה שהעונש בצידה הוא 20 שנות מאסר. כך, במסגרת האישום הראשון שעניינו בשוד שצלח במשרדי ביצורית - בוצעה עבירת השוד בחבורה, תוך תכנון מוקדם שלו היה שותף המערער,

איומים, שימוש בנשק חם וירי של ממש במקום סגור; וכל זאת לשם בצע כסף. בפעולות אלה גילה המערער זילות בזכותו של הזולת ברכושו, בתחושת הביטחון של הנוכחים, ואף בשלמות גופם ובהייהם. דומה כי אין צורך להכביר מילים על הנזק שעלול היה להיגרם לו היה משתבש ביצוע השוד.

והנה, כאילו נועד המקרה שלפנינו ללמדנו על הנזקים שעלולים להיגרם בעת ביצוע שוד מזוין שמשתבש, במסגרת האישום השני – שבוצע גם הוא עם אדם נוסף ותוך תכנון מוקדם – ניסה קרבן העבירה להימלט מן המקום ברכבו שאז נורה בחזהו על ידי המערער; כשזה האחרון, חדור מטרה ונחוש בדעתו להכתיר את המשימה בהצלחה, ביקש להשלים את ביצוע השוד. יד המקרה והיא בלבד הובילה לכך שלמתלונן לא נגרם נזק קטלני; שאלמלא אותה יד מקרה, ייתכן שהמערער היה עומד בפני אישום חמור בהרבה ועונש בהתאם.

13. כאמור, טענתו העיקרית של המערער היא כי העונש שהוטל עליו במסגרת האישום הראשון נוגד את עיקרון השוויון בין נאשמים ואת עקרון האחידות בענישה; ויצוין כי אינו טוען נגד המתחם שנקבע לו. לשיטתו העובדה שעונש המאסר בפועל שהושת עליו (54 חודשים) גבוה ב-14 חודשים מהעונש שהושת על שני מעורבים נוספים בפרשה, ניג'ם וכיאל, מצדיקה את התערבותו של בית משפט זה; וכך במיוחד בהינתן שהמערער שיתף פעולה עם הרשויות והוביל לחשיפת המעורבים בפרשה. ואולם, כפי שיבואר כעת, אין בטענה זו כדי לסייע למערער – הן בהתייחס לאישום הראשון, והן בנוגע לעונש הכולל שהושת על המערער.

14. כידוע, עקרון השוויון בענישה הוא כלל יסוד בתורת הענישה; ועל פיו ובמידת האפשר יש מקום להשית עונשים דומים על נאשמים שפשעו יחדיו ובנסיבות דומות (ראו: ע"פ 1656/16 דוידוביץ נ' מדינת ישראל (20.03.2017), בפסקה 99). בצד האמור, עקרון זה אינו אלא אחד מתוך מכלול שיקולים ששומה על בית המשפט לשקול על מנת להגיע לענישה ראויה – ואין בו כדי להפוך את מלאכת הענישה לנוסחה מתמטית המכתיבה תוצאה מוגדרת מראש (ראו למשל: ע"פ 8355/13 פלוני נ' מדינת ישראל (18.11.2014), בפסקה 7). עוד נאמר בהקשר זה כי הגם שיש ליתן משקל לעקרון השוויון בענישה, עקרון זה אינו "בא לכפות על בית המשפט אמת-מידה עונשית מוטעית, רק מפני שהיא ננקטה במקרהו של אחד הנאשמים המשותפים" (2) 817, 822 (2000); וראו גם: ע"פ 2580/14 אבו ליל חסן נ' מדינת ישראל (23.09.2014), בפסקה 24).

במקרה דנן נתן בית המשפט המחוזי את דעתו הן לעקרון השוויון בענישה והן לשיתוף הפעולה של המערער עם הרשויות, ואף נתן לאלה משקל בעת גזירת דינו. עם זאת, מנגד עמד בית המשפט על ההבדלים שבין המערער לשאר הנאשמים בפרשה זו, ובדגש על עברו הפלילי המכביד של המערער. יובהר כי עברו הפלילי של המערער אינו עניין של מה בכך, וחרף גילו הצעיר עומדות לחובתו 9 הרשעות, כאשר חלקן בגין עבירות אלימות ואיומים חמורות שהובילו לריצוי עונשי מאסר בפועל; וכשהעבירות נושא הערעור בוצעו כעשרה ימים בלבד לאחר ששוחרר ממאסר בתיק אחר. לא זו אף זו, ניכר כי האירועים נושא הערעור שבמסגרתם אף נורה אדם חף מפשע, לא הובילו את המערער לשוב ולשקול את דרכו; כך בהינתן שלאחריהם ביצע עבירות אלימות ואיומים נוספות, והכל בעוד עונש מאסר על תנאי תלוי ועומד נגדו. התנהלותו של המערער כפי שפורט בתמצית, מלמדת על היעדר רתיעה מן החוק ואי הפנמה של השלכות מעשיו של המערער עליו ועל החברה, וכן על הצורך המוגבר בעניינו בענישה משמעותית ומרתיעה. במצב דברים זה, משהתייחס כאמור בית המשפט המחוזי לעקרון האחידות בענישה ולשיתוף הפעולה של המערער עם הרשויות, והביא את אלה במניין שיקוליו בבואו לגזור את עונשו של המערער, הרי שאין מדובר באחד מאותם מקרים חריגים המצדיקים את התערבות ערכאת הערעור בהכרעת הערכאה הדיונית.

יתרה מכך, אף אם ניתן היה לסבור כי יש ממש בטענת המערער כי העונש שהושת עליו במסגרת האישום הראשון פוגע בעקרון השוויון בענישה, עדיין אין בכך כדי לסייע למערער בעניינו; וזאת בשל העובדה שהעונש הכולל שהושת על המערער הוא עונש ראוי ההולם את חומרת מעשיו.

15. סעיף 40ג לחוק העונשין עניינו בגזירת עונשו של מי שהורשע בריבוי עבירות:

- (א) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.
- (ב) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם.
- (ג) בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר העבירות, בתדירות ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר – לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת. (ההדגשה שלי – ע'ב').

הנה כי כן, סעיף 40ג(ג) מורה אותנו כי העיקרון המנחה בגזירת העונש במקרים של ריבוי עבירות הוא עקרון ההלימה בין המעשים לבין תקופת המאסר הכוללת שעל הנאשם לשאת; וזאת בין אם התייחס בית המשפט לריבוי העבירות כאירועים שונים כבעניינו, ובין אם כאירוע אחד.

16. עמדתי לעיל על חומרתם הרבה של מעשי המערער, ועל הזילות שהפגין הלה בערכים המוגנים שנפגעו מטבע הדברים בעת ביצוען של העבירות שבהן הורשע – ובהם הערכים של הגנה על שלמות גופם, ביטחונם וחיהם של קורבנות העבירה. מעשים אלה, וכך במיוחד בהצטברם לעברו הפלילי המכביד של המערער, מחייבים ענישה משמעותית ומרתיעה הכוללת תקופת מאסר ממושכת דוגמת זו שהושתה על המערער.

17. ההלימה בין העונש שהושת על המערער למעשיו נלמדת גם ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים. כך למשל ב-ע"פ 3652/14 מוחמד כנעאני נ' מדינת ישראל (28.12.2015) (להלן: עניין כנעאני) אישר בית משפט זה עונש כולל של 13 שנות מאסר בפועל על נאשם שהורשע במעשים הדומים במהותם ובאופיים לעניינו. במקרה זה הורשע כנעאני לאחר שבשני אירועים שהתרחשו בהפרש של מספר ימים, ביצע עבירת שוד של נהג מונית תוך איום על קרבן השוד באקדח (נקבע כי מתחם הענישה בגין המעשה נע בין 6-10 שנות מאסר), וכן עבירה של ניסיון לשוד נהג אחר תוך גרם חבלה בכוונה מחמירה, כאשר במקרה השני ירה כנעאני ירייה בודדת בקרבן העבירה על מנת לאפשר את ביצועה (נקבע כי מתחם הענישה בגין המעשה נע בין 9-15 שנות מאסר). יוער כי האירוע הראשון בוצע בחבורה ותוך תכנון מוקדם כבמקרה דנן. גם ב-ע"פ 8788/08 זיאד נ' מדינת ישראל (7.4.2011) (להלן: עניין זיאד) אישר בית משפט זה עונש של 9 שנות מאסר בפועל שגזר בית המשפט המחוזי על המערער שם, וזאת לאחר ביצוע מעשה שוד בודד ללא נשק חם (עם זאת יצוין כי הנסיבות שונות מבעניינו שכן דובר בשוד של אישה קשישה בביתה תוך אלימות כלפיה).

הנה כי כן, ניתן לראות כי מדיניות הענישה הנוהגת עולה אף היא בקנה אחד עם העונש שהוטל על המערער בגין מעשיו.

18. הקביעה כי העונש בכללו הולם את מעשיו של המערער מייתרת את טענתו של המערער בנוגע למתחם ולעונש שנקבע באישום השני. עם זאת, למעלה מן הצורך אציין כי נוסף על העונש הכולל שהושת על המערער שקבעתי שראוי והולם את מעשיו, מקובל עליי גם מתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי באישום השני והעונש שנגזר במסגרתו (וראו: עניין כנעאני והמתחם שנקבע שם ביחס לאישום השני; וכן עניין זיאד) . אמנם, ניתן למצוא בעבירת השוד קשת רחבה של מתחמי ענישה, כאשר חלקם חמורים פחות מאלה שנקבעו בעניינו של המערער, וחלקם חמורים יותר - הכל כתלות בנסיבות ביצוע העבירה. כפי שהוברר, נסיבות המקרה בעניינו הן מן החמורות.

19. לבסוף משיג המערער גם על כך שהעונש שנקבע בעניינו הוטל במצטבר לכל עונש אחר ומפנה ל-ע"פ 9277/11 גבאלי נ' מדינת ישראל (27.12.2012) (להלן: עניין גבאלי) שם התחשב בית המשפט במידה מסוימת בכך שחלק מתקופת מעצרו של גבאלי היה בחופף לעונש מאסר שהוטל עליו בהליך אחר, כך שהיה בסטטוס של "שפוט עצור". עם זאת, שלא כבעניין גבאלי שם תקופת החפיפה הייתה מעל חמישה חודשים, בעניינו מדובר בתקופת חפיפה של חודש אחד בלבד. יתרה מכך, אף בעניין גבאלי לא נטען כי לנאשם שהורשע זכות קנויה להתחשבות כזו, וברירת המחדל כאשר ימי המעצר הם בחופף למאסר אחר, היא כי ימי המעצר לא ינוכו מן העונש. יצוין כי בית המשפט המחוזי ניכה מעונשו של המערער את הימים שבהם היה המערער נתון במעצר גרידא (שנה וחודשיים), ולא מצאתי כי בנסיבות העניין יש מקום להתחשבות נוספת.

20. יוער גם כי לא מצאתי כי יש בנסיבותיו האישיות של המערער שכלל נלקחו בחשבון על ידי בית המשפט המחוזי, אף לא בטיפול הקבוצתי שאותו עבר המערער בבית הסוהר, כדי לשנות מן המסקנה שאליה הגעתי והיא שאין מקום להתערבותנו בגזר הדין. עם זאת, יש לברך על כך שהמערער נכון לקחת חלק במסגרות טיפוליות ויש לקוות שיתמיד בכך גם בעתיד - שאז יזכה המערער ברווח אישי וגם החברה תימצא נשכרת.

מכל האמור לעיל, אציע לחבריי לדחות את הערעור, ולהותיר את גזר הדין של בית המשפט המחוזי על כנו.

ש ו פ ט ת

השופטת א' חיות:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

השופט ח' מלצר:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת ע' ברון.

ניתן היום, א' באב התשע"ז (24.7.2017).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת
